ЗАХОДНЕ-БЕЛАРУСКАЯ АПАЗІЦЫЙНАЯ ГАЗЕТА

VOLNAJE HŁYBOKAJE

Вольнае Глыбокае

№1 (5), снежань1996 г.
Выдаецца са снежня 1994 г.
Кошт па дамове

МЫ КАЖАМ ДЫКТАТУРЫ — НЕ !

Бестсэлер
Юрась Беленькі:

“МАФІЯ ПАСТАВІЛА НА ЛУКАШЭНКУ, КАБ НЕ ДАПУСЦІЦЬ ДА ЎЛАДЫ ПАЗЬНЯКА...”

Чытайце газету “Сенсация”, №8 (18) 1996 г

ПАСЛЯ “РЭФЕРЭНДУМУ”— СУД НАД ПАЭТАМ

25 лістапада, на другі дзень пасля заканчэння лукашэнкаўскага “рэферэндуму”, у Віцебску пачаўся суд над паэтам і журналістам Славамірам Адамовічам. Яго абвінавачваюць па некалькіх артыкулах крымінальнага кодэксу: спроба пераходу дзяржаўнай мяжы, нашэнне халоднай зброі, заклік да тэрарыстычнага акту. Але нават не юрысту бачна, што гэтая “крымінальная” справа шытая белымі ніткамі. Суд над С. Адамовічам— гэта расправа кіруючага ў Беларусі марыянетачнага рэжыму над палітычным апанентам. С. Адамовіча судзяць таму, што ён свядомы беларус і нават беларускі нацыяналіст.

Разам з С. Адамовічам па гэтай справе ў якасці абвінавачаных праходзяць выдаўцы незаконна забароненай газеты “Выбар”— Б. Хамайда і У. Плешчанка. Менавіта ў гэтай газеце быў змешчаны верш С. Адамовіча “Убей президента”.

У пачатку суда Б. Хамайда і У. Плешчанка выказалі недавер суддзі, паколькі ён залежыць ад пацярпелага— прэзідэнта Беларусі. Суд пасля кароткай нарады адхіліў гэтае хадайніцтва, грунтуючыся на тым, што суддзю прызначаў яшчэ Вярхоўны Савет. Але ж зараз гэты суддзя цалкам залежны ад прэзідэнта.

Потым высветлілася, што па працэс не змог прыбыць адвакат С. Адамовіча па прычыне занятасці іншымі справамі— так растлумачыў суддзя. С. Адамовіч заявіў, што без адваката ён не будзе адказваць на пытанні. Суд адклалі на тыдзень.

А. Букачоў

КАГО ПЕРАМОГ “БАЦЬКА”

Наш “усенародна абраны” дабіўся чарговай трыумфальнай перамогі: 24 лістапада “победоносно” завяршылася “битва за референдум”. Невядома, ці чытаў Лукашэнка “Майн кампф”, але вядома яго прыхільнасць да ўнутранай палітыкі Гітлера. Калі меркаваць па двух праведзеных “рэферэндумах”, то наш "бацька"— дастойны вучань “бесноватого” фюрэра. Ёсць у прэзідэнта свае гебельсы і розенбергі. Без іх ён— як без рук.

Як бы там не было, беларускі народ у чарговы раз уручыў свой лёс “бацьку”. А. Лукашэнка акрамя А. Гітлера, называў сваімі палітычнымі кумірамі Ф. Дзяржынскага, Ю. Андропава, П. Машэрава. З гэтага можна зрабіць вывад: ніякай дэмакратыі, ніякіх правоў чалавека на Беларусі не будзе, пакуль намі будзе кіраваць гэты дырэктар саўгаса, які зрабіўся дырэктарам рэспублікі. Наша краіна ператворана ў саўгас. У саўгасе не можа быць ніякай апазіцыі, ніякіх парламентаў, ніякіх канстытуцыйных судоў.

А на пытанне, вынесенае ў загаловак, можна даць адназначны адказ. Лукашэнка ў чарговы раз атрымаў перамогу не над апазіцыяй, а над адурманеным, дашчэнту празамбіраваным беларускім народам.

А. Букачоў

НАД ВЁСКАЙ ЛУНАЎ СЦЯГ

Жыхар Глыбокага Я.Х. 27 ліпеня г.г. на сваім балконе вывесіў бел-чырвона-белы сцяг. Свой балкон—што хачу, тое й вывешваю! Дазвол магу пытаць толькі ў жонкі. Можна вывесіць сцяг, прыкладам, Буркіна-Фасо. Ніхто не заўважыць, нават не зразумее, што гэта—”незарэгістраваная сімволіка”. Да Вас не прыйдзе міліцыянт складаць пратакол, а суседзі не будуць абурацца.

Бел-чырвона-белы сцяг—іншая справа. Сімвал незалежнасці Беларусі. Суседзі абурыліся. Званкі ў міліцыю—прыміце меры! Складзены пратакол, вынесена папярэджанне.

Невядомыя “наўмыснікі” ў верасні г.г. вывесілі бел-чырвона-белы сцяг на высокай апоры ЛЭП ля дарогі Латыголь-Заваргаты. Сцяг над вясковым абшарам лунаў чатыры дні. Гэтая “акцыя”, можна меркаваць, была прысвечаная перамозе беларускага войска над маскоўскім пад Оршай 8 верасня 1514 г.

Па Глыбокім ходзяць неправеранныя чуткі, што нехта збіраўся вывесіць беларускі сцяг 6 лістапада ў цэнтры Глыбокага, на самым высокім збудаванні—воданапорнай вежы. У гэты дзень, у 1661 г., беларускае войска пад камандай Чарнецкага разбіла ўшчэнт маскоўцаў у колькасці 18-20 тыс. чалавек пад камандаваннем Хаванскага. Беларусы захапілі багата трафеяў—6 гармат, вялікі запас пораху, звыш 6000 тыс. павозак з правіянтам. Рэшткі маскоўскага войска збеглі ў Полацк.

Znaйca

А.Сьцепанюк

ВЕРА

На сотую гадавіну
ад нараджэньня
Алеся Гаруна

Ня плач Айчына
вялікі Бог
магіл тваіх
палечыць раны
і зноў на твой
сьвяты парог
прыйдуць Алесі
Цішкі
і
Іваны

А ты як маці
прыймеш іх
і зноў абнімеш
сваім лонам
яны з крывавых
горкіх сьлёз
дадуць жыцьцё
тваім загонам

І будзе сьвята
будзе баль
зноў кліч Пагоні
дзесь над намі
няхай жыве
наш карнавал
наш беларускі
пад сьцягамі

Няхай у сьвет
ляціць прывет
усім народам
у свабодзе
ад шчырай
нашае душы
заўсёды будзем
жыць у згодзе

Айчына маці
яшчэ раз
крыжоў тваіх
пражыць ня хачу
таму з прысягай
на губах
сто раз цалую
твае вочы

“Сустрэчы” N6, Варшава, 1987 г.

МЫ БЫЛІ Ў МЕНСКУ 19 КАСТРЫЧНІКА

А ДЗЕ БЫЛІ ВЫ?

Глыбачане на мітынгу ў Менску 19.10.96г.
Фота Зміцера Курцэвіча.

Праз хвіліну-другую мы ўжо мусілі ад'язджаць з Глыбокага ў сталіцу на мітынг у абарону Канстытуцыі супраць дыктатуры, як бачым: па Маскоўскай вуліцы рухаюцца два “ЛАЗы”, а напярэдзе—міліцэйская машына з “міргалкай”. Уражанне такое—вязуць нейкі надта каштоўны, альбо наадварот—вельмі небяспечны груз. Бо чаму такая перасцярога?! Аказваецца—едуць нашы “лучшие люди района” на т.зв. лукашэнкаўскі Усебеларускі сход. Хлопцы схапіліся за бел-чырвона-белыя сцягі, хацелі выбегчы на дарогу, “прывітаць” нашых пасланцоў. Не паспелі. Позна заўважылі. Нічога—усё наперадзе!

Глыбокае—ужо далёка. Наш старэнькі “маскалёк” /”Масквіч”/ праз гадзіны дзве пад'язджае да Лагойску. Беларуская Швейцарыя! Прыгажэйшы куток Беларусі! Аднак навокал нікога не бачна. “Туманны Альбіён!” Усё ахутана шчыльным туманам. А на душы—трывожна. Раз-пораз па аўтастрадзе праносяцца армейскія машыны, шматлікія міліцэйскія пасты наўзбоч дарогі.

Ужо Мінск. Пляц Я.Коласа. Месца збору. Адсюль павінна рушыць шматтысячная калона дэманстрантаў. Мора бел-чырвона-белых сцягоў. Прыгожыя людзі. Шмат моладзі. На тварах няма ніякай злосці, усе ўсміхаюцца, вітаюцца паміж сабой. Міжволі згадваецца іншае. Глыбокае. Дом саветаў. Перадвыбарчы сход прыхільнікаў Лукашэнкі. Злыя, нейкія нервовыя людзі, рваныя, смярдзючыя ватоўкі. Воплескі ў адказ на бязглуздыя прамовы выступоўцаў. Дзень і ноч!

Як перадаць уражанні ад мітынгу і сэнс прамоў? Пра ўражанні можна пісаць, калі ты ўпершыню бярэш удзел у масавай маніфестацыі. Нашы ж глыбоцкія мальцы—ужо загартаваныя, сталыя ўдзельнікі мінскіх дэмакратычных мітынгаў. Штораз у такой імпрэзе ўдзельнічае тры-пяць чалавек. І гэта—пачынаючы ад 1990 года! Не будзе памылкай сказаць, што ўвогуле аснову мінскіх дэманстрантаў складаюць ураджэнцы Глыбоччыны, а таксама іншых заходнебеларускіх гарадоў: Пінска, Пастаў, Ваўкавыска, Браслава..., якія цяпер стала жывуць у сталіцы альбо навучаюцца ў ВНУ і тэхнікумах. Але ёсць адна акалічнасць, якую варта адзначыць. Калі першыя мінскія мітынгі былі ўрэшце рэшт чыста БНФаўскімі, то праз 5-6 гадоў удзел у іх бяруць людзі розных палітычных рухаў і поглядаў. Агульная праблема— наступ цемрашальства,

(Працяг на 2-й стар.)

БЕЛАРУСКАМУ ГЕРБУ "ПАГОНЯ"—700 ГАДОЎ

(Ад якой спадчыны мы адмовіліся!)

Іпацеўскі летапіс (XV ст.):

"...Витен пача княжити над литвою, измысли себе герб и всему княству Литовскому печать: рицерь збройный на коне з мечем, аже ныне наречут Погоня".

***

Хроніка Вялікага княства Літоўскага і Жамойцкага (20-я г.г. XVI ст.):

"Наримунт, яко старши будучи в Великом князстве Литовском пановал. Той Наримунт мел герб, або клейнот, рицерства своего таковый, и тым печатовался, Великому князству Литовскому заставил его, а то такий: в гербе муж збройный, на коню белом, в полю червоном, меч голый, як кого гонючи держал над головою, и есть оттоля названы Погоня".

***

Хроніка Быхаўца (XVI ст.)

"Нармонт, коли сел на Великом князстве Литовском, герб свой Китаврос заставил братии своей, а себе уделал герб—человека на кони с мечом, а то знаменуючи через тот герб пана доросолого, хто бы мог боронити отчизны своее".

***

Статут Вялікага княства Літоўскага, Рускага і Жамойцкага (1588г.):

"Тех мы Господарь даём под гербом того паньства нашого Великого князства Литовского, Погонею, печать до каждого повету..."

***

Тацішчаў В.М. "Гісторыя Расейская" (1-я пал. 18 ст.):

"Герб Белыя Руси издревле был всадник белый в красном поли, саблю имеюсчий перед собою..."

***

Ян Длугаш "Гісторыя Польшчы" (2-я пал. XV ст.):

"...Польское войско имело в этой битве (Грунвальдской) пятьдесят знамён, которые мы называем хоругвями, составленных из известных и опытных рыцарей, кроме литовских хоругвей числом сорок.. Знамёна же, определённые таким хоругвям (літоўскім), были почти всё одинаковы, ибо почти каждая имела на знамени воина в доспехах, сидящего на белом, иногда чёрном, либо гнедом, либо пегом коне и потрясающего мечом в простёртой руке, на красном поле. Только десять из них имели другое знамя... Назывались же хоругви по именам земель литовских, а именно: Трокская, Виленская, Гродненская, Медницкая, Смоленская, Полоцкая, Витебская, Пинская, Новогородская, Брестская, Волковыская...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

дыктатуры і фашызму, трывога за далейшы лёс Беларусі — аб'яднала людзей. Непрымірымыя раней камуністы і нацыяналісты зараз разам патрабуюць адстаўкі прэзідэнта Лукашэнкі!

Гэтым разам нас, і асабіста мяне, расчуліў /можна сказаць да слёз/ адзін эпізод. Згадваю яго кожны дзень. Стаіць у вачах. Мы праходзілі па праспекце Ф.Скарыны паўз сярэдній школы. На ўсіх чатырох паверхах, ў кожнай шыбе, дзеці трымалі аркушыкі паперы, расфарбаваныя ў бел-чырвона-белы колер. Па тры-чатыры—ў кожным вакне. Было бачна, як настаўнікі заміналі ім гэта рабіць, але дзеці не адыходзілі ад вокнаў. Яны віталі і падтрымлівалі НАС! Вось яна—будучыня Беларусі! Тысячы дэманстрантаў бачылі гэта. Ніякім ценям мінулага не спыніць ужо рух нашай краіны да нацыянальнага Адраджэння, дэмакратыі і незалежнасці.

Мітынг скончыўся... Людзі разыходзіліся. Мы ўжо мусілі рыхтавацца да ад'езду ў Глыбокае. Раптам, менавіта да нас, падбягае нейкая жанчына з плакатам. —Чаго вы стаіце?! Моладзь рушыла да Палаца спорту! Няўжо мы пакінем іх адных? Ці вы хочаце, каб нашых дзяцей збівала міліцыя?Вы што—не хочаце паглядзець у вочы людзям, якія разам з Лукашэнкам здзекуюцца над нашым народам і Беларуссю?!

Па праўдзе кажучы, яна нас збянтэжыла. Едучы з Глыбокага на мітынг, мы не ставілі сваёй мэтай брацы ўдзел у "штурме" Палаца спорту, дзе будуць збірацца "вертыкальныя" людзі, ды глядзець ім у вочы. Гэта можна зрабіць і ў Глыбокім. Ва ўсякім разе праз год-другі, калі гэты рэжым сам выкапае сабе яму. Нейкі пажылы мужчына пачаў гэтую жанчыну адгаворваць: "Не трэба так рабіць! Мы прыйшлі на мітынг. Калі моладзь хоча ісці да Палаца—іх справа..."

Хвіліну павагаўшыся, мы рушылі да Траецкага прадмесця. Там убачылі жудаснае відовішча. Вялікі квартал ачэплены міліцыяй, на беразе Свіслачы ля кафедральнага сабора—баявыя машыны, салдаты ў броне камізэльках. касках і з аўтаматамі... Вось вам і народныя выбраннікі! Чаму іх трэба абараняць бронетэхнікай і аўтаматамі Калашнікава? Значыцца, сапраўды робяць злачынствы, калі баяцца народнага гневу. Гэта—маральная параза рэжыму.

Некалькі тысячаў дэманстрантаў стаялі ля моста над вуліцай Няміга. Далей не пусціла міліцыя. Чаго так чакалі—адбылося. З'явілася калона шыкоўных аўтобусаў. Два аўтобусы—машына з "міргалкай", два аўтобусы—машына з "міргалкай", два аўтобусы... Гэта ехалі "лучшие люди республики". Пад мостам стаялі тысячы "не лучших". "Лучшие люди" ехали на лукашэнкаўскі сход пад аглушальны свіст "не лучших" беларусаў. Асабліва нервовыя "лучшие" захінаді фіранкі ў аўтобусах, каб не бачыць гнеў "не лучших"...

Мы пакідалі Мінск. У завулках стаяла баявая тэхніка, на скрыжаваннях—вадамёты, салдаты з аўтаматамі, міліцэйскія пасты... А мы згадвалі дзяцей з белчырвона-белымі аркушыкамі паперы ў воканах школы. Жыве Беларусь!

Уладзімір Шайтар

РАЗМОВА ГЛЫБАЧАНІНА З РАСЕЙЦАМ

Прыехаў адзін глыбоцкі фермер з "КамАЗам" капусты ў Расею. На рынку падыходзіць да яго "скабар" і пытае:"Вы, наверное, из Белоруссии?"—Ну няго-ж, з Беларусі,—кажа фермер, пацягваючы глыбоцкае "Барскае" піва,—А у вас, в Белоруссии, колхозы ещё есть?—Ёсць!—адказвае глыбачанін.—Ну, и как, ваши колхозы в Белоруссии ещё пашут и сеют?—І пашуць і сеюць і дахэ жнуць,—адказвае глыбачанін дапытліваму расейцу,— вот і вам трохі прывязьлію.— А мы вот уже пятый годок ничево не пашем и не сеем, и коров не держим— кормить нечем!—Так, што вы тагда в сваём калхозе дзелаеце?—пытае глыбачанін у "скабара".— Ну, как что! Вот вчера одно колесо от вашего "Беларуса" пропили, сегодня—другое, скоро возьмёмся пропивать "МАЗ"...

М. Самавіты

КРАЙ ДОЎГАЖЫХАРОЎ

/.../ Гэта жылаватасць, фізічнае і духоўнае здароўе народа прывялі да таго, што па колькасьці жыхароў ва ўзросьце больш за сто год на 100 тыс. насельніцтва Беларусь пераўзыходзіць усе іншыя (былыя— рэд.) рэспублікі СССР за выключэннем Абхазіі і горных раёнаў Каўказа. На паўночны ўсход ад Нарачы, у раёне Дунілавіч, Шаркаўшчыны, Глыбокага, даўгалетніх больш чым у Абхазіі, пад Ачамчырамі. Тут, праўда, няма адзінночных асоб якія дажываюць да 140-150 год, але працэнт стогадовых вышэй, чым там.

Ул. Караткевіч, "Зямля пад белымі крыламі", Мінск, "Народная асвета", 1992 г., с.65

Андрусь Храпавіцкі

МАГМА

Я жыву ў патухлым вульканe,
І ледзь адчуваю ўнізе штуршкі,
Але ён калісь у імжэ й тумане
Выбрыкне свой набалелы
адкід.
Я веру, магма свабоды
разбудзіць
Наваколле суму й вечнай
жуды,
Народзяцца ў магме новыя
людзі
І вольна заб'юць
на ўвесь сьвет званары.
І хай я буду Маленькім
Прынцам
Мая плянэта— мой вулькан,
Я дзякую Богу, што даў
нарадзіцца
Ў краіне, дзе сумна лятае
бацян,
Што верай напоўніў, прынёс
мне надзею,
Якая дае мне
натхненьне й моц,
І ні дыктатару, ні чарадзею
Ніколі не ўдасца заціснуць
мне рот.

Чуткі

Як снежны ком расце ў Глыбокім чутка, што мінулым летам у Карабоўскім сельсавеце касцы знайшлі ў хмызняках дзве скрыні з пазнякоўскімі бюлетэнямі. Мы не маем магчымасці спраўдзіць гэты факт. Аднак, калі ў суседняй вёсцы Дзеркаўшчына на выбарчым участку за Пазняка галасавала 51% выбаршчыкаў, то чаму гэтага не магло быць па суседству. У Дзеркаўшчыне былі назіральнікі ад БНФ, а на суседнім выбарчым участку іх не было.

Лявон Сарока

Гледзячы з Глыбокага

Якую дзяржаву будуе прэзідэнт Лукашэнка?

Адказ:

Такую, дзе бедныя будуць красці мала, а сядзець у турме многа;дзе багатыя будуць красці шмат, а сядзець не будуць зусім! Такую, дзе 1% насельніцтва будзе жыць у раскошы, як у Лацінскай Амерыцы, а 99%— у галечы, як негры ў Афрыцы!

Людзі, будзьце пільнымі!

Па Беларусі паўзе прывід фашызму!

23 лістапада 1995 года прэзідэнт Беларусі А. Лукашэнка ў інтэрв'ю нямецкай газеце "Хандэльсблат" сказаў: "...Немецкий порядок формировался веками. При Гитлере это формирование достигло наивысшей точки. Это то, что соответствует нашему пониманию президентской республики и роли в ней президента".

Выказаўшыся з такой неверагоднай адкрытасцю, А.Р.Лукашэнка ўдакладніў: "То есть, я хочу конкретизировать, чтоб вы не подумали, что я приверженец Гитлера. Нет, я подчёркиваю, что не может быть в каком-то процессе или в каком-то человеке всё чёрное или всё белое. Есть и положительное." І далей Лукашэнка пачаў шукаць станоўчае ў Гітлера: "Гитлер сформировал мощную Германию благодаря сильной президентской власти... Это были тридцатые годы, время сильного кризиса в Европе, а Германия поднялась благодаря тому, что вся нация сумела консолидироваться и объединиться вокруг лидера".

Бедныя нашы ветэраны Вялікай Айчыннай вайны! Ці маглі яны ўявіць, што праз 50 гадоў пасля сканчэння другой сусветнай вайны прэзідэнт краіны, якая найбольш пацярпела ад карычневай чумы, дзе загінуў кожны трэці жыхар, будзе ўсхваляць Адольфа Гітлера і нямецкі парадак.

Нашыя нехлямяжыя розумам людзі кажуць: "Лукашэнку "мяшаюць", яму не даюць працаваць, вакол адны злодзеі, ён—адзін, ніхто яму не дапамагае, а што ён можа зрабіць". Вы чулі такое? Так! А цяпер паслухайце другое. Адзначаючы 53-годдзе "фюрэра", яго галоўны прапагандыст Ёзаф Гебельс пісаў: "Толькі Адольф Гітлер ніколі не памыляўся. Нікчэмныя людзі і разумнікі псавалі яму справу".

Як усё знаёма! І Гітлеру і Лукашэнку ўсе "мяшалі" і "мяшаюць". Што ж, кепскаму танцору заўсёды нешта "мяшае".

У. Шайтар

"Вольнае Глыбокае" Заснавальнік Глыбоцкая Рада Замова-- БНФЗамова--
Рэдактар Уладзімір Скрабатун
Выдавец Барыс Хамайда
Наклад 499 асобнікаў
Падпісана да друку 7 лістапада1996 г.
Друкарня імя Вацлава Ластоўскага
Кошт па дамове
№1 (5) лістапад 1996 г
Рэгістрацыйны нумар 1108 ад 10 траўня 1995 г.